

Guía Docente				
Datos Identificativos				2012/13
Asignatura (*)	Enfermería Clínica I	Código	661G01034	
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalego			
Prerrequisitos				
Departamento				
Coordinación	Fernández Fraga, Inés	Correo electrónico	inesff@udc.es	
Profesorado	Fernández Fraga, Inés	Correo electrónico	inesff@udc.es	
Web				
Descrición xeral	O propósito desta materia é capacitar ao estudante para identificar as alteracións de saúde nas persoas adultas, as súas consecuencias a nivel persoal, familiar e comunitario; planificar e avaliar os coidados de enfermaría, adaptándoos ao ámbito de actuación profesional, sendo o obxectivo dos coidados conseguir o maior grao de independencia das persoas.			

Competencias da titulación	
Código	Competencias da titulación
A34	Coñecer as alteracións de saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas distintas fases.
A35	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
A36	Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de coidados e realizar a súa avaliación.
A37	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
A38	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.
A39	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
B1	Aprender a aprender.
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B5	Traballar de forma colaborativa nun equipo interdisciplinar.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B7	Comunicarse de maneira efectiva en un entorno de traballo.
B8	Capacidade de análise e sínteses.
B9	Capacidade de aplicar os coñecementos na práctica.
B11	Capacidade e habilidade de xestión da información.
B12	Capacidade para organizar e planificar.
B13	Toma de decisións.
B15	Capacidade para comunicarse con persoas non expertas na materia.
B16	Coñecer e apreciar a diversidade e a multiculturalidade.
B19	Coñecementos de informática relativos ao ambiente de estudio.
B24	Fomentar e aplicar os dereitos fundamentais e a igualdade entre homes e mulleres.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.

C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
----	---

Resultados da aprendizaxe			
Competencias de materia (Resultados de aprendizaxe)	Competencias da titulación		
Comprender e identificar as alteracións de saúde da persoa adulta: identificando os factores que inflúen, os mecanismos fisiopatolóxicos, as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases, os métodos diagnósticos e os tratamentos médicos e cirúrxicos específicos.	A34	B1 B2 B3 B4 B8 B9	C1 C3
Comprender e identificar as necesidades de coidado en persoas adultas con problemas de saúde, tratamentos, probas diagnósticas e procedementos terapéuticos.	A34 A35	B1 B3 B4 B5 B6 B8 B9 B11 B15 B16 B24	C1 C3 C4
Identificar e priorizar os diagnósticos de enfermaría e complicacións potenciais en persoas adultas con problemas de saúde, tratamentos, probas diagnósticas e procedementos terapéuticos.	A34 A35 A36	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B8 B9 B11 B13 B15 B16 B24	C1 C3 C4 C6 C8

Planificar cuidados de enfermaría en persoas adultas con problemas de saúde, tratamentos, probas diagnósticas e procedementos terapéuticos.	A34 A35 A36 A37 A38 A39	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B15 B16 B24	C1 C3 C4 C6 C7 C8
Comprender os principios científicos de técnicas e procedementos de enfermaría, identificando a información que favoreza a comprensión por parte do paciente, familia e cuidadores.	A34 A35 A36 A37 A39	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B8 B9 B11 B12 B15 B16	C1 C3 C4 C6 C7 C8
Comprender e identificar os sistemas de documentación de cuidados.	A35 A36 A37 A38 A39	B4 B5 B6 B7 B8 B9 B11 B19	C1 C3 C6 C7 C8
Comprender e identificar a función da enfermeira como membro do equipo de saúde na atención as persoas no ámbito clínico.	A34 A35 A36 A37 A38 A39	B1 B2 B3 B4 B5 B6	C1 C3 C4 C6 C7 C8

Contidos	
Temas	Subtemas
Unidade didáctica I: Xeneralidades	Bases conceptuais da Enfermaría clínica. O proceso inflamatorio. Coidado das feridas. Atención de enfermariáas persoas con síndrome hemorráxico. Atención de enfermariá as persoas con dor.

Unidade didáctica II: Atención de enfermaría as persoas sometidas a intervención cirúrxica.	<p>Periodo preoperatoria.</p> <p>Periodo intraoperatoria.</p> <p>Periodo posoperatoria.</p>
Unidade didáctica III: Atención de enfermaría as persoas con trastornos da función respiratoria.	<p>Recordo anatomo-fisiolóxico.</p> <p>Síntomas e signos.</p> <p>Métodos de diagnóstico.</p> <p>Atención de enfermaría as persoas con:</p> <ul style="list-style-type: none"> Trastornos das vías respiratorias superiores Asma bronquial. Enfermidade pulmonar obstructivo crónica. Infeccións respiratorias. Tumores pulmonares. Trastornos torácicos.
Unidade didáctica IV: Atención de enfermaría as persoas con trastornos da función renal e urinaria.	<p>Recordo anatomo-fisiolóxico.</p> <p>Síntomas e signos.</p> <p>Métodos de diagnóstico.</p> <p>Atención de enfermaría as persoas con:</p> <ul style="list-style-type: none"> Insuficiencia renal aguda. Insuficiencia renal crónica. Transplante renal. Síndrome nefrítico. Síndrome nefrótico. Infeccións urinarias/cistite, pielonefrite Uropatía obstructiva/urolitiasis. Tumores prostáticos e vesicais. Hipertensión arterial. Trastornos hidroelectrolíticos e ácido-base.
Unidade didáctica V: Atención de enfermaría as persoas con trastornos da función vascular.	<p>Recordo anatomo-fisiolóxico.</p> <p>Síntomas e signos.</p> <p>Métodos de diagnóstico.</p> <p>Atención de enfermaría as persoas con:</p> <ul style="list-style-type: none"> Trastornos arteriais. Trastornos venosos. Trastornos sistema linfático.

Planificación			
Metodoloxías / probas	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	20	20	40
Análise de fontes documentais	1	3	4
Estudo de casos	20	30	50
Traballos tutelados	1	15	16
Presentación oral	1	2	3
Proba mixta	2	33	35
Atención personalizada	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Análise de fontes documentais	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para a análise dos mesmos. Pódese empregar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.
Estudo de casos	Metodoloxía onde o suxeito se enfrenta ante a descrición dunha situación específica de saúde que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de estudantes, a través dun proceso de discusión. O/a alumno/a sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo.
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor.
Presentación oral	Exposición verbal a través da que o estudante expón temas e/ou traballos realizados de xeito individual ou en grupo.
Proba mixta	Integra preguntas tipo de probas de ensaio e preguntas tipo de probas obxectivas referidas aos contidos desenvolto a través das distintas metodoloxías durante o curso, . En canto a preguntas de ensaio, recolle preguntas abertas de desenvolvemento. Nas preguntas obxectivas, pode combinar preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais Estudo de casos Traballos tutelados Proba mixta Sesión maxistral	Durante o curso, a profesora da materia dedicará tempo a atención personalizada do estudante para seguimento, consultas e orientación do estudio e elaboración dos traballos. O espazo de comunicación pode ser con titoría presencial e/ou de forma non presencial a través do correo electrónico.

Avaliación		
Metodoloxías	Descrición	Cualificación
Estudo de casos	A asistencia e participación activa na aula a través dos grupos de traballo, onde se avaliará a adquisición de competencias específicas e transversais, suporá o 10% da cualificación final. As probas específicas de resolución de casos, supora un 10%.	20
Traballos tutelados	A realización dos traballos tutelados será obrigatoria. A avaliación dos traballos inclúe a valoración de competencias específicas e transversais. Puntuará sobre un mínimo de 0 e un máximo de 10. Suporá o 15% da cualificación final.	15
Proba mixta	Realizaranse unha proba escrita na data oficial do exame da materia ao finalizar o primeiro semestre. As probas constarán de preguntas curtas e tipo test, relacionadas con contidos teóricos, lecturas, estudio de casos e traballos tutelados Puntuará sobre un mínimo de 0 e un máximo de 10. Esta proba suporá o 65 % da cualificación final.	65
Presentación oral	A avaliación desta metodoloxía forma parte dos criterios de avaliación dos traballos e/ou temas que prepara o estudante e que inclúan a exposición oral.	0

Observacións avaliación

A aplicación das porcentaxes na avaliación final para a superación da materia quedará suxeita a que cada unha das metodoloxías que computen na avaliación sexan superadas pola/o alumna/o segundo os criterios que estableza a profesora.

Fontes de información

Bibliografía básica

- Nursing (). .
- Enfermería Clínica (). .
- Rol de Enfermería (). .
- Metas de Enfermería (). .
- <http://www.fisterra.com/> (). .
- BULECHEK GLORIA M, BUTCHER HOWARD K, DOCHTERMAN JOANNE C. McCLOSKEY. (2008). Clasificación de Intervenciones de Enfermería (NIC).. Barcelona: Elsevier-Mosby
- MOORHEAD S, JOHNSON M, MERIDEAN LM, SWANSON E. (2008). Clasificación de Resultados de Enfermería (NOC). Barcelona: Harcourt
- LUIS RODRIGO MT. (2008). Diagnósticos Enfermeros. Revisión y guía práctica. Barcelona: Masson
- N.A.N.D.A. (2009). Diagnósticos enfermeros: Definiciones y clasificación 2009-2011. Barcelona: Elsevier
- KIDD PS, WAGNER KD. (1997). Enfermería clínica avanzada. Atención a pacientes agudos. Madrid: Editorial Síntesis
- ÁRIAS J, ALLER MA, ARIAS JI, ALDAMENDI I. (2000). Enfermería Médico-Quirúrgica (2 vol.). Madrid: Tebar
- BEARE P, MYERS J. (1999). Enfermería Médico-Quirúrgica (2 vol.). . Madrid: Mosby
- LONG B, PHIPPS W, CASSMAYER VL. (1997). Enfermería Médico-Quirúrgica (2 vol.).. Madrid: Mosby 2000
- BARRACHINA BL. (2000). Enfermería Médico-Quirúrgica: Generalidades. Barcelona: Masson
- BARDAJÍ FANDOS T, NAVARRO GÓMEZ MV. (2000). Enfermería Médico-Quirúrgica: Necesidad de movimiento.. Barcelona: Masson
- OTO CAVERO I, ARQUÉ BM, BARRACHINA BL (2001). Enfermería Médico-Quirúrgica: Necesidad de oxigenación.. Enfermería Médico-Quirúrgica: Necesidad de oxigenación. Barcelona: Masson
- LEWIS SM, HEITKEMPER MM, DIRKSEN SR. (2004). Enfermería Medicoquirúrgica. Valoración y Cuidados de Problemas Clínicos (2 vol.). . Madrid: Elsevier-Mosby
- NAVARRO GÓMEZ MV, NOVEL MARTÍ G. (2005). Médico-Quirúrgica: Necesidad de Comunicación y seguridad.. Barcelona: Masson
- CHUAC (2002). PLANES DE CUIDADOS. Complejo hospitalario Universitario Juan Canalejo. A Coruña
- NANDA Internacional. (2011). Razonamiento crítico para alcanzar resultados de salud positivos.. Barcelona: Elsevier
- CANOBBIO M. (1996). Serie Mosby de Enfermería Clínica: Trastornos cardiovasculares. Barcelona: Mosby
- WILSON S, THOMPSON,J. (1996). Serie Mosby de Enfermería Clínica: Trastornos respiratorios. Barcelona: Mosby
- SMELTZER SC, BARE BG. BRUNNER Y SUDDARTH. (2004). Tratado de Enfermería Médico-Quirúrgica (2 vol.). . Madrid: McGraw-Hill Interamericana

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Enfermaría clínica III/661G01017
Enfermaría Comunitaria II/661G01019
Enfermaría Xerontolóxica/661G01020
Estancias Clínicas II/661G01026
Estancias Clínicas III/661G01027
Estancias Clínicas IV/661G01028
Estancias Clínicas V/661G01029
Practicum/661G01032
Enfermaría Clínica II/661G01035

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Fisioloxía II/661G01010
Farmacoloxía/661G01011
Situacións de risco para a saúde /661G01013
Estancias Clínicas I/661G01025

Materias que continúan o temario

Anatomía/661G01001
Bioloxía/661G01002
Psicoloxía/661G01003
Fisioloxía I/661G01005
Coidados Básicos en Enfermaría/661G01006
Fundamentos da Enfermaría/661G01007
Nutrición/661G01009

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías